

SXEDIO.J17

25.5.58: Ο ΑΡΙΣΤΕΡΟΣ ΑΝΤΡΕΑΣ ΣΑΚΚΑΣ ΔΟΛΟΦΟΝΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΜΑΣΚΟΦΟΡΟΥΣ

Στις **25** Μαΐου μασκοφόροι σκότωσαν ακόμα ένα αριστερό, προστάτη πολυμελούς οικογένειας, τον Ανδρέα Σακκά, πατέρα επτά παιδιών, λακκοτρύπη, ηλικίας **39** χρόνων.

Η δολοφονία του έγινε όπως συνέβαινε με πολλές άλλες: Οι μασκοφόροι μπήκαν στο καφενείο που βρισκόταν το θύμα στο χωριό του, κάλεσαν τους θαμώνες να στραφούν προς τον τοίχο και να υψώσουν τα χέρια και στη συνέχεια κάλεσαν το υποψήφιο θύμα τους να προχωρήσει προς αυτούς. Καθώς αυτός προχωρούσε έβαλαν εναντίον του με τα όπλα τους. Όταν έπεσε στο έδαφος του έδωσαν την χαριστική βολή.

Η εφημερίδα του ΑΚΕΛ "Χαραυγή" έδωσε πλήρεις λεπτομέρειες για το φόνο στις **27** Μαΐου **1958**:

"Ανανδροι μασκοφόροι διέπραξαν προψές ακόμα ένα αποτρόπαιο έγκλημα, δολοφονώντας κατά τον πιο επαίσχυντο τρόπο τον τίμιο παλαιοσυντεχνιακό εργάτη Ανδρέα Ηλία Σακκά, **39** χρόνων, από τα Πέρα Ορεινής.

Ετσι οι εμπνευστές, οι οργανωτές και οι εκτελεστές της εγκληματικής της αδελφοκτονίας κατέφεραν άλλη μια μαχαιριά στην εθνική μας υπόθεση προσφέροντας ανεκτίμητες υπηρεσίες στα σχέδια του αποικισμού και μάλιστα στην πιο κρίσιμη για τον αγωνιζόμενο λαό μας περίοδο.

Διαπράττοντας το στυγερό αδελφοκτόνο έγκλημα τους, οι δολοφόνοι και οι εμπνευστές τους δεν σκέφτηκαν ότι απορφανεύουν εφτά παιδάκια ηλικίας **9** μηνών ως **14** χρόνων και ότι αφήνουν χήρα μια ετοιμόγεννη γυναίκα.

Η νέα αδελφοκτονία έγινε υπό τις τις ακόλουθες συνθήκες:

Ο Ανδρέας Σακκάς, που εργαζόταν σαν λακκοτρύπη, αφού δείπνησε προψές στις **7** μ.μ. με την

πολυμελή οικογένειά του πήγε στο καφενείο του Χριστοφή Τομασή για να πιεί καφέ. Όταν οι θαμώνες του καφενείου ετοιμάζονταν να ακούσουν τα νέα από τον ραδιοσταθμό (στις 8 περίπου) εμφανίστηκαν δύο ή τρεις προσωπίδοφόροι και τους διέταξαν να σταθούν με τα πρόσωπα στραμμένα στον τοίχο, ύστερα κάλεσαν τον Ανδρέα Σακκά να τους πλησιάσει.

Ο συντεχνιακός εργάτης συμμορφώθηκε και πριν προλάβει να ερωτήσει τι τον θέλουν, οι άνανδροι εγκληματίες που έκρυβαν το απαίσιο μούτρο τους κάτω από τη μάσκα, του έρριψαν μερικούς πυροβολισμούς στο πρόσωπο.

Όταν ο Ανδρέας έπεσε αιμόφυρτος, ο ένας από τους μασκοφόρους των αποτελείωσε ρίχνοντας του και άλλους πυροβολισμούς στον κρόταφο, στη μύτη και άλλα μέρη του σώματος του.

Οι μασκοφόροι που έφεραν οπλοπολυβόλο και περίστροφο, αφού εκτέλεσαν το έγκλημά τους ισχυρίστηκαν ότι το θύμα ήταν προδότης. Φεύγοντας τοποθέτησαν πάνω στο δολοφονημένο μια πινακίδα με τη διαταγή της ΕΟΚΑ πως θα εκτελείτο εκείνος που θα παρευρισκόταν στην κηδεία του Σακκά.

Από τους πυροβολισμούς πληγώθηκε ελαφρά στο πόδι ο Νικόλας Μηνά και μεταφέρθηκε στο Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Το σπίτι του δολοφονημένου βρίσκεται μόλις μερικές υάρδες μακριά από το καφενείο όπου έγινε το απαίσιο έγκλημα.

Όταν άκουσε τους πυροβολισμούς η γυναίκα του Σακκά ανησύχησε κι έστειλε τον μεγαλύτερο γιο της να δει τι συμβαίνει, και σε λίγα λεπτά το ορφανεμένο παιδί επέστρεψε κλαίοντας γοερά με το θλιβερό μαντάτο.

Η τραγική έγκυος γυναίκα έτρεξε αμέσως και έπεσε ολοφυρόμενη πάνω από τον δολοφονημένο σύζυγο της.

Και πίσω της έτρεξαν τα επτά τραγικά παιδάκια της, κοριτσάκια και αγοράκια.

Ο κομματικός φανατισμός έδειξε το απαίσιο μούτρο του και έναντι της απορφανεμένης

οικογένειας του Σακκά. Είτε από φόβο είτε από κομματική εμπάθεια, δεν βρέθηκαν χωριανοί για να παρηγορήσουν την ολοφυρόμενη σύζυγο και τα παιδιά της (στο σημείο αυτό πρέπει αν αναφέρουμε ότι ο Ανδρέας Σακκάς κατάγεται από την Ανάγεια και η σύζυγος του από το Επισκοπεϊό και παντρεύτηκαν στα Πέρα).

Ο ιδιοκτήτης του καφενείου όπου έγινε το έγκλημα Χριστόφης Τομασή, αφού έφυγε όλος ο κόσμος και κλείσθηκε στο σπίτι του, ειδοποίησε την αστυνομία τηλεφωνικώς. Υστερα από μια ώρα περίπου έφθασε αστυνομία καθώς και νοσοκομειακό αυτοκίνητο που μετέφερε τον νεκρό στο Νοσοκομείο Λευκωσίας για νεκροψία.

Η Αστυνομία, ανέφερε, ανέκρινε μερικά πρόσωπα χωρίς να προβή σε συλλήψεις.

Μερικοί αστυνομικοί παρέμειναν όλη τη νύκτα έξω από το σπίτι του Σακκά όπου η τραγική σύζυγος και τα επτά παιδάκια της έκλαιαν και οδύρονταν χωρίς καμιά παρηγοριά, Οι συγγενείς του θύματος πληροφορήθηκαν για τη δολοφονία του αγαπημένου τους την επομένη το πρωί. Μόνο ο ένας αδελφός της που έτυχε να βρίσκεται στο Νοσοκομείο Λευκωσίας, όπου είχε φέρει βαριά άρρωστη μια κορούλα του, το έμαθε από την ίδια νύκτα και λιποθύμησε.

Ο νεκρός παραδόθηκε στο σπίτι του χθες το μεσημέρι.

Μόλις γνώσθηκε η δολοφονία του Σακκά το κύμα αγανάκτησης που διακατείχε την εργατική τάξη φούντωσε ακόμη περισσότερο. Ο Σακκάς ήταν γνωστός τίμιος συνδικαλιστής εργάτης. Ήταν μέλος του συντεχνιακού παραρτήματος οικοδόμων Ψημολόγου. Καθημερινά φρόντιζε για τη διανομή της "Χαραυγής" στα Πέρα. Την Κυριακή, λίγες ώρες πριν δολοφονηθεί τόσο άναδρα, διένειμε στο χωριό του φυλλάδια της ΠΕΟ, σχετικά με τη χθεσινή παναπεργία. Στην εργατικότητα ήταν άφθαστος και αξιοζήλευτος. Δούλευε σκληρά και συντηρούσε τα επτά παιδάκια του και τη χήρα αδελφή του.

Όταν τέλειωνε απ' την καθημερινή του εργασία, ασχολείτο μόνος με την οικογένεια του στο κτίσιμο κατοικίας για να μεταφερθεί απ' το σημερινό παλιό σπίτι του. Όμως οι δολοφόνοι δεν τον άφησαν να τελειώσει τις προσπάθειάς του. Όταν ρωτήσαμε μερικούς κατοίκους των Περάτων για τον χαρακτήρα του Σακκά η απάντηση που πήραμε ήταν: "Τον γνωρίζαμε εργατικό παραπάνω από κάθε άλλο. Ουδέποτε ακούσαμε ότι ήταν προδότης. Ήταν τίμιος και πολύ φιλήσυχος άνθρωπος".

Η κομματική εμπάθεια και ο τυφλός φανατισμός εκδηλώθηκε κατά τον πιο θλιβερό τρόπο και κατά την κηδεία του Σάββα Σακκά. Ο ιερέας των Περάτων αρνήθηκε στην αρχή να κηδεύσει τον νεκρό με το γελοίο επιχείρημα ότι ήταν προδότης. Χρειάστηκε να φθάσει στο χωριό το τεράστιο πλήθος των εραστών από τη Λευκωσία και τα γύρω χωριά για να υποχωρήσει δηλώνοντας πρώτα ότι δέχεται να πάει μόνο στο νεκροταφείο και τέλος να δεχτεί να πάει στη εκκλησία.

Οι ψαλτάδες δεν παρευρέθηκαν και εκτέλεσαν τα καθήκοντα τους άλλοι από γειτονικά χωριά. Φανατικά στοιχεία προέβαιναν συνεχώς σε προκλητικές ενέργειες, ενώ άλλοι δεν έκλεισαν το καφενείο τους την ώρα που περιφέρετο ο νεκρός. Ομάδα αγνώστων χάνοντας κάθε ίχνος εντροπής, επισκέφθηκαν τη νύχτα τη σύζυγο του Σακκά και την παρότρυναν ενώ οδυρόταν, να μη θάψει το νεκρό. Αυτή φυσικά τους απέπεμψε. Στην τραγική σύζυγο και τα επτά παιδιά της αρνήθηκαν να προσφέρουν έστω και ένα κομμάτι ψωμί.

Η κηδεία έγινε στις 3 μ.μ. μέσα σε ζωηρές εκδηλώσεις αποδοκιμασίας των δολοφόνων εκ μέρους εκατοντάδων εργατών που παραυρέθηκαν με μεσίστιες ελληνικές σημαίες, τα συνθήματα: "Κάτω οι δολοφόνοι", "Αίσχος στους διασπαστές", "ζήτω στην ΠΕΟ", "ζήτω το ΑΚΕΛ" δονούσαν την ατμόσφαιρα. Στη σορό που είχε εκτεθεί σε προσκύνημα κατατέθηκαν στεφάνια και φυσικά άνθη από το Δ.Σ. της συντεχνίας Οικοδόμων και Ξυλουργών την Ε.Ε. ΑΚΕΛ Λευκωσίας, δεκάδες

συντεχνιακά παρατήρηματα και συλλόγους.

Σε επικήδεια ομιλία ο κ. Γεώργιος Στυλιανίδης, καταδίκασε την τακτική της αδελφοκτονίας και έπλεξε το εγκώμιο του δολοφονημένου. Η μεγαλύτερη κόρη του νεκρού λιποθύμησε την ώρα της κηδείας. Η σύζυγος του ολοφυρόμενη έλεγε: "Ο άντρας μου ήταν τίμιος, δεν ήταν κλέφτης". Και κοιτάζοντας προς το λαϊκό πλήθος είπε: "Ο άντρας μου έλεγε πάντα πως έχει πολλά αδέρφια και εγώ δεν του πίστευα".

Οι συγκινητικές εκδηλώσεις αλληλεγγύης των εκατοντάδων εργαζομένων προς την τραγική οικογένεια του θύματος είναι απερίγραπτες. Από πρόχειρο έρανο εισπράχθηκαν 41 λίρες και δόθηκαν αμέσως στην απορφανεμένη οικογένεια. Αρκετοί προσφέρθηκαν να υιοθετήσουν τα ορφανά. Η συντεχνία Οικοδόμων φρόντισε για την υιοθέτηση των τριών παιδιών που μεταφέρθηκαν σε οικογένειες στη Λευκωσία. Για τα υπόλοιπα θεωρήθηκε ορθό να παραμείνουν κοντά στη μάνα σαν παρηγοριά, με την υπόσχεση ότι οι συντεχνίες και η εργατική τάξη γενικά θα φροντίσουν για όλα τα ορφανά.

Η μητέρα μεταφέρθηκε στο Επισκοπειό κοντά στους δικούς της. Πολλές γυναίκες έκλαιαν γιατί δεν είχαν την τύχη να υιοθετήσουν ένα από τα θύματα των γκαγκστερικών δολοφονιών.

Οι συγκινητικές αυτές εκδηλώσεις ήταν μια μεγάλη παρηγοριά για τους συγγενείς του νεκρού (ο πατέρας και τα αδέρφια του εξέφραζαν με κάθε τρόπο την ευχαρίστηση τους) και έδειξε τον ανώτερο πολιτισμό και το υψηλό εθνικό φρόνημα της εργατικής τάξης.

Την ώρα που νεκρική πομπή πλησίαζε στο νεκροταφείο, ένας απαίσιος φανατισμένος είχε την αναίδεια να βγει από το σπίτι του και να σφυρίξει κατά του πλήθους. Αυτό εξόργισε το πλήθος και πολλοί όρμησαν προς τον τυφλωμένο φανατικό. Οι συντεχνιακοί αρμόδιοι και οι πιο ψύχραιμοι με δυσκολία κράτησαν το αγανακτισμένο πλήθος.

Η σύζυγος του δολοφονημένου, παρά την οδύνη της, είχε το κουράγιο να φωνάξει στον κόσμο να σταματήσει και να μην τιμωρήσει τον φανατικό.

Άγγλος αστυνομικός που ακολουθούσε τη κηδεία έβγαλε το περίστροφο του και το πρόταξε ενάντια στο πλήθος. Μετά παρέλευση λίγων λεπτών κατέφθασαν ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις που στρατοπέδευσαν στην περιοχή των Περάτων".